

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

О8 «Психологія середньої освіти»

Освітня програма «Середня освіта (Географія)»

Спеціальність 014 Середня освіта

Спеціалізація 014.07 Географія

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 14 від “29” червня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психологія середньої освіти
Викладач	Литвин-Кіндратюк Світлана Данилівна
Контактний телефон викладача	0673424708
E-mail викладача	lytvynkindr@ukr.net
Формат дисципліни	Дисципліна нормативна
Обсяг дисципліни	Один семестр, 3,0 кредити, загальна кількість годин: 90 (30 – аудиторна робота (12 лекцій, 18 практичних), 60 – самостійна робота)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	60
2. Анотація до курсу	
<p>Покращення результатів навчально-виховного процесу в закладах системи середньої освіти України відповідно до світових стандартів, потреба підготовка кваліфікованих спеціалістів, компетентних у різних галузях знань і особливо глибоко в одній із них, вимагає опанування магістрами дисципліни «Психологія середньої освіти». Вона ґрунтується на психологічній теорії та практиці надання психологічної допомоги у загальноосвітній школі. Зміст дисципліни полягає в ознайомленні магістрів із науково-теоретичними основами сучасної педагогічної психології, зокрема в умовах загальноосвітньої школи, її категоріальним ладом; прищепленні навичок самостійної мислення та роботи з психологічною літературою, вмінні застосовувати психологічні методи дослідження та елементи психологічної діагностики в навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи, опануванні цінностями педагогічної комунікації, розвитку здатності самостійно мислити, критично аналізувати педагогічний досвід викладачів та педагогів.</p> <p>Предмет дисципліни: опанування магістрами психологічних засобами розвитку та саморозвитку особистості учня та вчителя в умовах освітнього середовища загальноосвітньої школи у процесі педагогічної взаємодії вчителя та учня, у контексті між професійної комунікації та професійної творчості.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Досягти належного рівня професійної компетентності у осмисленні психологічних явищ та закономірностей розвитку особистості учня, студента у віковому аспекті, практиці педагогічної взаємодії у процесі викладання географії, педагогічному спілкуванні в навчальній та виховній роботі в умовах загальноосвітньої школи. Цілями курсу є засвоєння основних об'єкта, предмета й завдань педагогічної психології середньої школи, яка представлена окремими напрямками педагогічної психології та вікової психології, їх основними категоріями та поняттями, зв'язками з іншими науками, принципами та методами дослідження як запоруки творчого застосування отриманих відомостей не тільки в професійній діяльності. Завдання дисципліни полягають передусім у теоретичному осмисленні логіки розвитку психологічної науки в межах педагогічної та вікової психології, ознайомленні з її дослідницькими методами та напрямками надання психологічної допомоги в умовах навчального закладу. Відповідно до вимог освітньо-професійної програми магістри повинні: <i>знати</i> предмет та завдання педагогічної та вікової психології зокрема психології середньої освіти та вищої школи, розуміти теоретичну основу її напрямів (психологія учіння, психологія вчителя), основні етапи становлення педагогічної психології, актуальні проблеми їхнього розвитку у XXI столітті, зміст низки основних психологічних (особистість), генетичних (вік, онтогенез, криза), соціально-психологічних (мала та велика соціальна група, соціалізація), психолого-педагогічних (педагогічне спілкування педагогічні здібності), феноменів; <i>вміти</i></p>	

аналізувати психологічні феномени на рівні елементів структури особистості – якості особистості вчителя, викладача, учня, здійснювати їхню порівняльну характеристику; описувати структуру особистості учня та вчителя; розуміти тенденції та чинники розвитку особистості учня, виокремлювати основні етапи та стадії, описувати їхній зміст; розуміти основні особливості педагогічного спілкування, використовувати новітні педагогічні технології у практичній діяльності, підвищенні професійної майстерності (ЗК2)

4. Компетентності

ІК. здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в галузі географічної освіти із застосуванням сучасних технологій та методів дослідження.

ЗК 04. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 05. Здатність працювати в команді.

ЗК 07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у процесі виявлення та оцінки педагогічних ситуацій, вироблення рішень щодо їх усунення.

СК 03. Здатність до розвитку учнів основної і старшої школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості й соціальні чинники розвитку.

СК 07. Здатність до організації освітнього процесу в основній і старшій школі, до систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.

СК 08. Здатність моделювати та організувати процес навчання географії в основній і старшій школі.

5. Результати навчання

ПРН 02. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати вміння працювати в команді та організувати індивідуальну і групову роботу.

ПРН 05. Здатність критичного осмислення основних теорій, принципів, методів організації освітнього процесу в НУШ.

ПРН 09. Здатність до творчого пошуку під час організації краєзнавчо-туристичної роботи, нестандартного розв'язання освітніх педагогічних проблем і ситуацій.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год
практичні заняття	18 год
самостійна робота	60 год

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс	Дисципліна
1-й	014 Середня освіта, 014. 07 Географія	(рік навчання) 1-й	нормативна

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки (разом із самост роботою)	Термін виконання
<p>Тема 1: Предмет психології педагогічної психології та її провідної області - психології середньої освіти План 1. Предмет педагогічної психології та її структура (психологія середньої освіти), 2. Завдання на етапі реформування освіти в Україні. 3. Основні категорії педагогічної психології та принципи дослідження.</p>	Лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: http:// zakon4.rada.gov.ua / laws/show / 2984-14. 2. Власова О. Педагогічна психологія. К.: Либідь, 1998. 560с. 3. Дьяченко М.И. Психология высшей школы: Учеб. пособие / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович, С.Л. Кандыбович. Мн.: Харвест, 2006. 416 с. 4. Коваленко О.Е. Психология вищої школи: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів магістратури за спец. 8.000005 «Педагогіка вищої школи» / О.Е. Коваленко, І.М. Шалімова, О.М. Керницький. Х.: Точка, 2012. 169 с. 5. Науменко Ф.І. Про предмет педагогіки і дидактики вищої школи. Львів, 1972. С. 9–5. 	<p>Запитання до теми 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть актуальні проблеми сучасної педагогічної психології. 2. В чому полягають основні завдання педагогічної психології та психології середньої освіти? 	7	Наступне заняття
<p>Тема 2. Методологія та методи дослідження у педагогічній психології. План. 1. Поняття наукової парадигми. 2. Класифікація методів психології 3. Методи та методика дослідження в галузі педагогічної та вікової психології (психології середньої освіти та вищої школи).</p>	Лекція	<p><i>Література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бенеш Г. Психология: dtv-Atlas; Довідник: Пер з нім./ Худож Герман і Катаріна фон Заафельд; Наук. ред.. В.О. Васютинський. К.: Знання-Прес, 2007. 510 с. 2. Савчин М.В. Педагогічна психологія: навчальний посібник. Дрогобич: Видавнича фірма “Відродження”, 1998. 142 с 3. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос [та ін.] ; за ред. І.А. Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Окресліть основні принципи дослідження в галузі психології середньої освіти та вищої школи. 2. Наведіть класифікацію методів в психології. 	7	Наступне заняття
<p>Тема 3. Сутність процесу навчання та форми його організації План 1. Основні концепції учіння в педагогічній психології, структура учбової діяльності та її основні елементи. 2. Результати навчання, Поняття успішності та неуспішності в навчанні.. 3. Поняття психодидактики середньої та вищої школи. Форми організації навчання та типи навчального процесу. 4. Психологія інноваційних та традиційних методів навчання 5. Мета освіти, зміст освіти та результати навчання.</p>	Лекція	<p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вікова та педагогічна психологія: Навчальний посібник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. К.: Просвіта, 2001. 416 с. 2. Гончарук П.А. Психологія навчання / П.А. Гончарук. К.: Вища школа, 1985. 144с. 3. Дьяченко М.И. Психология высшей школы: Учеб. пособие / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович, С.Л. Кандыбович. Мн.: Харвест, 2006. 416 с. 4. Коваленко О.Е. Психология вищої школи: Навч. посіб. 	<p>Запитання до теми 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В чому полягає сутність та відмінність процесу учіння учнів та студентів? 2. Назвіть основні концепції учіння. 3. Опишіть структур учбової діяльності та її складові. 4. Які існують психологічні фактори 		

<p>Тема 4. Вікова психологія та психологія середньої освіти</p> <p>1. Предмет вікової психології. 2. Чинники психічного розвитку. 3. Психологія віку та проблема періодизації психічного розвитку. 4. Психологічна характеристика періодів підлітка та пізньої юності або ранньої дорослості.</p> <p>Тема 5. Психологічні особливості вчителя та його діяльності</p> <p>1. Педагогічний професіоналізм</p>	<p>Лекція</p>	<p>для студ. вищ. навч. закл. та слухачів магістратури за спец. 8.000005 «Педагогіка вищої школи» / О.Е. Коваленко, І.М. Шалімова, О.М. Керницький. Х.: Точка, 2012. –169 с.</p> <p>5. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Підручник / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. К.: Каравелла, 2014. 360 с.</p> <p>6. Савчин М.В. Педагогічна психологія: Навчальний посібник. Дрогобич: Видавнича фірма “Відродження”, 1998. 142 с.</p> <p>Література</p> <p>1. Бенеш Г. Психологія: dtv-Atlas; Довідник: Пер з нім./ Худож. Герман і Катаріна фон Заафельд; Наук. ред.. В.О. Васютинський. К.: Знання-Прес, 2007. 510 с.</p> <p>2. Москалець В.П. Психологія особистості: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 416 с.</p> <p>3. Палій А.А. Диференціальна психологія. Курс лекцій. Івано-Франківськ, ВДВ ЦТ Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. 776 с.</p> <p>4. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості : навч. посібник. К.: Каравелла, 2013. 372 с.</p> <p>5. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. Основные положения, исследование и применение. СПб.: Питер-Пресс, 1997.</p> <p>Додаткова література</p> <p>1. Бурно М. О характерах людей (психотерапевтическая книга). М.: Академический проект, 2008. 639 с.</p> <p>2. Леонгард К. Акцентуированные личности. Киев, Гловное изд-во «Вища школа», 1989. 374 с.</p> <p>3. Фурман А.В., Гуменюк О.Є. Психологія Я-концепції: навчальний посібник. Львів, Новий світ, 2006. 360 с.</p> <p>Література</p> <p>1. Бенеш Г. Психологія: dtv-Atlas;</p>	<p>успішності учіння учнів та студентів ?</p> <p>5. В чому полягає сутність психодидактики середньої та вищої школи?</p> <p>6. Назвіть основні форми організації навчання у загальноосвітній школі.</p> <p>7. Розкрийте особливості методики проблемного навчання в роботі зі учнями при вивченні географії в школі.</p> <p>8. Який існує зв'язок між змістом освіти та результати навчання?</p> <p>Запитання до теми 4:</p> <p>1. Охарактеризуйте учнів як представників певної вікової когорти.</p> <p>2. Назвіть основні періодизації психічного розвитку у віковій психології.</p> <p>3. Які типи учнів з огляду на їхнє ставлення до навчання та вибору майбутньої професійної діяльності Ви можете виокремити?.</p> <p>4. В чому полягають проблеми адаптації учнів до навчання у школі?</p> <p>Запитання до теми 5:</p>	<p>7</p> <p>7</p> <p>7</p>	<p>На консуль тації</p> <p>На консуль тації</p> <p>На консуль тації</p>
---	---------------	---	--	----------------------------	---

<p>діяльності вчителя та його основні аспекти. 2. Поняття педагогічних здібностей та їхні види. 3. Педагогічна майстерність та педагогічний такт вчителя. 4. Типологія вчителів, поняття індивідуального стилю діяльності..</p>	<p>Лекція</p>	<p>Довідник: Пер з нім./ Худож. Герман і Катаріна фон Заафельд; Наук. ред.. В.О. Васютинський. К.: Знання-Прес, 2007. 510 с. 2. Савчин М.В. Педагогічна психологія: навчальний посібник. Дрогобич: Видавнича фірма "Відродження", 1998. 142 с. 3. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос [та ін.]; за ред. І.А. Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с. 4. Кан-Калик В. А. Учителю о педагогическом общении : Книга для учителя. Москва–Грозный : Просвещение, 1987. 5. Карнегі Д. як завойовувати друзів і впливати на людей : пер. з англ. Київ, 1994. 704 с. 6. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос [та ін.] ; за ред. І.А. Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.</p>	<p>1. В чому полягає сутність професіоналізму, які його основні сторони? 2. Назвіть складові педагогічних здібностей вчителя географії. 3. В чому виявляється педагогічна майстерність вчителя? 4. Дайте визначення поняття «індивідуальний стиль діяльності вчителя».</p>	<p>7</p>	<p>На наступні заняттях</p>
<p>Тема 6. Психологія педагогічної взаємодії вчителя і учня. 1. Загальна характеристика педагогічного спілкування, його сторони. 2. Поняття педагогічних впливів та їхні види. 3. Педагогічний конфлікт та проблеми його подолання. 4. Педагогічні позиції викладача у взаємодії зі студентом. 5. Системи організації навчального процесу у закладах середньої освіти та проблема оцінювання знань</p>	<p>Лекція</p>	<p>Література</p> <p>1. Дьяченко М.И. Психология высшей школы: Учеб. пособие / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович, С.Л. Кандыбович. Мн.: Харвест, 2006. 416 с. 2. Коваленко О.Е. Психология вищої школи: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів магістратури за спец. 8.000005 «Педагогіка вищої школи» / О.Е. Коваленко, І.М. Шалімова, О.М. Керницький. Х.: Точка, 2012. 169 с. 3. Мороз О.Г. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки / О.М. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко; за аг. Ред. О.Г. Мороза. К.: НПУ, 2006. –206 с. 4. Долинська А.В. Матяш-Заяц АП. Психологія конфлікту. навч. пос. К.: Каравелла, 2010. 304 с. 5. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навч. пос. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 384 с.</p>	<p>Питання до теми 6: 1. В чому полягає сутність педагогічного спілкування? 2. Назвіть основні сторони педагогічного спілкування ат його види. 3. В чому виявляється педагогічна позиція вчителя? 4. Дайте визначення поняття «педагогічний конфлікт».</p>	<p>5,5</p>	<p>На консультації</p>

<p>Практичне заняття 1.</p> <p>Предмет педагогічної психології та психології середньої освіти (4 години)</p> <p>План</p> <p>1. Актуальні проблеми освіти в добу глобалізації та соціокультурних трансформацій. Криза освіти, основні напрями реформування середньої та вищої освіти та науки у XXI столітті.</p> <p>2. Предмет та основні категорії педагогічної психології, їх завдання.</p> <p>3. Історія становлення системи освіти в різних країнах світу</p>	<p>практичне</p>	<p><i>Література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2984-14. 2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія: Підручник / А.М. Алексюк. К.: Либідь, 1998. 560с. 3. Дьяченко М.И. Психология высшей школы: Учеб. пособие / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович, С.Л. Кандыбович. Мн.: Харвест, 2006. 416 с. 4. Коваленко О.Е. Психология вищої школи: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів магістратури за спец. 8.000005 «Педагогіка вищої школи» / О.Е. Коваленко, І.М. Шалімова, О.М. Керницький. Х.: Точка, 2012. 169 с. 5. Науменко Ф.І. Про предмет педагогіки і дидактики вищої школи. Львів, 1972. С. 9–5. 	<p>1. Актуальні проблеми психологічної науки (на прикладні аналізи самостійно обраних для конспектування наукових статей з проблем загальної, вікової, соціальної та педагогічної психології</p>		
<p>Практичне заняття №2.</p> <p>Методологія та методи дослідження (2 години).</p> <p>1. Поняття про наукову парадигму в психології.</p> <p>2. Методологія та її структура.</p> <p>3. Поняття про методику психологічного дослідження. Дослідницькі вміння. Етика дослідника.</p>	<p>практичне</p>	<p><i>Література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Панибратцева З.М. Методика преподавания психологии. М.: Высшая школа, 1971. 152 . 2. Подоляк Л.Г. Психология вищої школи: Підручник / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. К.: Каравелла, 2014. 360 с. 3. Психологічна енциклопедія / Автор-упорядник О.М. Степанов. К.: «Академвидпв». 2006.424 с. 4. Психологічний словник / За ред. В.І. Войтка. К.: Вища школа, 1982. 215 с 	<p>1. Ознайомлення з методами дослідження в психології (на прикладі однієї з психодіагностичних методик, оформлення результатів мікродослідження та висновків письмово).</p> <p>2. Практична частина: ознайомлення з психологічними методиками діагностики структури педагогічних здібностей і студентів.</p>	<p>4,5</p>	<p>На наступному занятті</p>
<p>Практичне заняття 3.</p> <p>Тема 3. Психоло-педагогічний аналіз учіння (2 години)</p> <p>План обговорення</p> <p>1. Навчальний процес у загальноосвітній школі. Поняття</p>	<p>Практичне</p>	<p><i>Література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вікова та педагогічна психологія: Навчальний посібник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. К.: Просвіта, 2001. 416 с. 2. Гончарук П.А. Психологія навчання / П.А. Гончарук. К.: Вища школа, 1985. 144с. 3. Дьяченко М.И. Психология высшей школы: Учеб. пособие / М.И. Дьяченко, 	<p>Описати структуру мотивації навчальної діяльності учня. В чому відмінність між навчанням та учінням? Порівняйте низку інноваційних технологій</p> <p>2. Практична частина: ознайомлення з психологічними методиками діагностики</p>	<p>4,5</p>	<p>На індивідуальних заняттях</p>

<p>про учіння. 2. Учень як суб'єкт навчальної діяльності. 3. Основні концепції учіння (Л.С. Виготський, П.Я. Гальперін, Н.Ф. Талізін; В.В. Давидов, Д.Б. Ельконін, 4. Структура учбової діяльності, педагогічний та психологічний аналіз учіння. Психологічні фактори успішності учіння. Причини неуспішності в учінні та фактори їх усунення.</p>		<p>Л.А. Кандыбович, С.Л. Кандыбович. Мн.: Харвест, 2006. 416 с. 4. Коваленко О.Е. Психологія вищої школи: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів магістратури за спец. 8.000005 «Педагогіка вищої школи» / О.Е. Коваленко, І.М. Шалімова, О.М. Керницький. Х.: Точка, 2012. –169 с. 5. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Підручник / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. К.: Каравелла, 2014. 360 с. 6. Савчин М.В. Педагогічна психологія: Навчальний посібник. Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 1998. 142 с</p>	<p><i>структури стей навчальної мотивації учнів тастудентів.</i> навчання.</p>		
<p>Тема 4. Сутність процесу навчання (2 години) План обговорення 1. Психодидактика як галузь психології вищої школи. 2. Зміст освіти у загальноосвітній школі. Зміст викладання географії. 3. Сутність та закономірності навчального процесу. Етапи навчального процесу. Типи навчального процесу.. 4. Урок як форма організації навчання . 5. Поняття про іноваційні технології навчання та їх види.</p>	<p>Практичне</p>	<p>Література 1. Гончарук П.А. Психологія навчання. К.: Вища школа, 1985. 144с. 2. Дьяченко М.И. Психология высшей школы: Учеб. пособие / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович, С.Л. Кандыбович. Мн.: Харвест, 2006. 416 с. 3. Коваленко О.Е. Психологія вищої школи: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів магістратури за спец. 8.000005 «Педагогіка вищої школи» / О.Е. Коваленко, І.М. Шалімова, О.М. Керницький. Х.: Точка, 2012. 169 с. 4. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Підручник / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. К.: Каравелла, 2014. 360 с 5. Формирование учебной деятельности школьников / Под ред. В.В. Давыдова, И. Лампшера, А.К. Марковой. М.: Педагогика, 1982. 216 с. 6. Фицула М.М. Педагогіка вищої школи. К.: Академвидав, 2010. 456 с.</p>	<p><i>Практична частина:</i> підготувати міні-урокта виступити з ним (тема за вибором). Підготувати реферат на тему «Новітні освітні технології» 1. Визначіть поняття «психодидактика». 2. Назвіть основні типи навчального процесу. 3. Які існують види компетентностей?</p>	<p>4.5</p>	<p>На консультації</p>
<p>Тема 5. Вікова психологія та психологія середньої освіти (2 години). План обговорення 1. Психологія віку. Проблема періодизація психічного віку. Періодизація Д. Ельконіна та Е. Еріксона. 2. Поняття кризи розвитку, юнацька криза. 3. Характеристика та основні новоутворення підліткового та юнацького віку, ідентичність юнака.</p>	<p>практичне</p>	<p>Література 1. Бенеш Г. Психологія: dtv-Atlas; Довідник: Пер з нім./ Худож. Герман і Катаріна фон Заафельд; Наук. ред.: В.О. Васютинський. К.: Знання-Прес, 2007. 510 с. 2. Москалець В.П. Психологія особистості: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 416 с. 3. Палій А.А. Диференціальна психологія. Курс лекцій. Івано-Франківськ, ВДВ ЦТ Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. 776 с. 4. Титаренко Т.М. Сучасна</p>	<p><i>Практична частина:</i> Ознайомлення з методами діагностики структури та особливостей особистості (особистісні тести, за вибором). Скласти невелику анкету з метою вивчення інтересів, хобі та уподобань студентів.</p>	<p>5.5</p>	<p>На занятті</p>

<p>4. Поколінневий підхід до розуміння розвитку учня.</p> <p>5. Типологія учнів. Проблеми адаптації учнів до навчання, її види (психолого-педагогічна характеристика класу).</p> <p>Практичне заняття 6. (2 години)</p> <p>Психологія вчителя План обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Педагогічний професіоналізм діяльності вчителя. Основні підходи до проблеми вивчення педагогічної культури та професійної компетентності. 2. Проблеми педагогічного такту та педагогічної етики. 3. Педагогічна творчість та її особливості. Види педагогічний здібностей. 4. Проблема діагностики та самодіагностики педагогічних здібностей та педагогічної майстерності. Типологія викладачів. <p>с.</p>	<p>практичне</p>	<p>психологія особистості : навч. посібник. К.: Каравелла, 2013. 372 с.</p> <p>5. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. Основные положения, исследование и применение. СПб.: Питер-Пресс, 1997.</p> <p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кан-Калик В. А. Учителю о педагогическом общении : Книга для учителя. Москва–Грозный : Просвещение, 1987. 2. Карнеги Д. як завойовувати друзів і впливати на людей : пер. з англ. Київ, 1994. 704 с. 3. Моделирование педагогических ситуаций / ред. Ю. Н. Кулюткина, Г. С. Сухобской. Москва, 1981. С. 162 с. 4. Мороз О.Г. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки / О.М. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко; за аг. Ред. О.Г. Мороза. – К.: НПУ, 2006. –206 с. 5. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос [та ін.] ; за ред. І.А. Зязюна. 3-те вид., допов. і переробл. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 6. Синиця І. О. Педагогічний такт і майстерність учителя. Київ, 1981. 7. Сухомлинський В. О. Сто порад учителям // Вибр. Твори : у 5 т. Т. 2. С. 421. 	<p>Практична частина: дійснити само діагностику готовності до педагогічної взаємодії</p> <p>Описати суспільну значущість професії викладача, його професійні функції. Дати характеристику поняттю педагогічна діяльність, її структури. Назвати елементи педмайстерності викладача, ступені її розвитку.</p>	<p>5,5</p>	<p>На занятті</p>
<p>Практичне заняття 7. (2 години)</p> <p>Психологія педагогічної взаємодії</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика педагогічного спілкування як форми педагогічної взаємодії. Психологічний аналіз педагогічної взаємодії викладача й студентів. 2. Види педагогічних впливів. Узгоджена педагогічна взаємодія та педагогічний конфлікт, проблеми профілактики та подолання. 3. Характеристика педагогічних позицій викладача у спілкуванні зі студентами. Творча, діалогічна взаємодія як умова ефективної педагогічної взаємодії викладача й студента. 	<p>Практичне</p>	<p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дьяченко М.И. Психология высшей школы: Учеб. пособие / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович, С.Л. Кандыбович. Мн.: Харвест, 2006. 416 с. 2. Коваленко О.Е. Психология высшей школы: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів магістратури за спец. 8.000005 «Педагогіка вищої школи» / О.Е. Коваленко, І.М. Шалімова, О.М. Керницький. Х.: Точка, 2012. 169 с. 3. Мороз О.Г. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки / О.М. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко; за аг. Ред. О.Г. Мороза. К.: НПУ, 2006. –206 с. 4. Долинська А.В. Матяш-Заяц АП. Психологія конфлікту. 	<p>Практична частина: Ознайомлення з методами аналізу педагогічного спілкування в контексті інноваційних технологій</p> <p>Назвати головні проблеми взаємодії вчителя й учня. Назвіть складові культури мовлення педагога. Навести приклади індивідуальної та групової психокорекції у роботі з учнями в умовах загальноосвітньо</p>	<p>5,5</p>	<p>На занятті</p>

<p>Практичне заняття 8 (2 години).</p> <p>Психологічні аспекти управління навчально-виховним процесом</p> <p>План обговорення</p> <p>1. Психологічні аспекти організації навчального процесу у закладах освіти: організаційна, контролююча, профілактична).</p> <p>2. Організація психологічної допомоги. Види допомоги.</p> <p>3. Контроль і оцінка знань Основні функції та принципи контролю й оцінки знань учнів..</p>	<p>практичне</p>	<p>навч. пос. К.: Каравелла, 2010. 304 с.</p> <p>5. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навч. пос. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 384 с.</p> <p>Основна література</p> <p>1. Бенеш Г. Психологія: dtv-Atlas; Довідник: Пер з нім./ Худож. Герман і Катаріна фон Заафельд; Наук. ред.. В.О. Васютинський. К.: Знання-Прес, 2007. 510 с.</p> <p>2. Савчин М.В. Педагогічна психологія: навчальний посібник. Дрогобич: Видавнича фірма “Відродження”, 1998. 142 с.</p> <p>3. Моделирование педагогических ситуаций / ред. Ю. Н. Кулюткина, Г. С. Сухобской. Москва, 1981. С. 162 с.</p> <p>4. Моклоченко А.Г. Кваліфікаційна робота. К., 1995. 46 с.</p> <p>5. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос [та ін.]; за ред. І.А. Зязюна. 3-те вид., допов. і переробл. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.</p> <p>6. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. 4-е вид., випр. і доп. К.: Знання, 2004. 307 с.</p> <p>Додаткова література</p> <p>1. Добрович А. Б. Воспитателю о психологии и психогигиене общения: Книга для учителя и родителей. М., 1987.</p> <p>2. Кан-Калик В. А. Учителю о педагогическом общении : Книга для учителя. Москва–Грозный : Просвещение, 1987.</p> <p>3. Карнегі Д. як завойовувати друзів і впливати на людей : пер. з англ. Київ, 1994. 704 с.</p> <p>4. Моделирование педагогических ситуаций / ред. Ю. Н. Кулюткина, Г. С. Сухобской. Москва, 1981. С. 162 с.</p> <p>5. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос [та ін.]; за ред. І.А. Зязюна. 3-те вид., допов. і переробл. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.</p> <p>6. Синиця І. О. Педагогічний такт і майстерність учителя. Київ, 1981.</p> <p>7. Сухомлинський В. О. Сто порад учителю // Вибр. Твори : у 5 т. Т. 2. С. 421.</p>	<p>ї школи</p> <p><i>Практична частина:</i> Ознайомлення з методами надання психологічної допомоги. Скласти анкету з питань ставлення до тих чи інших аспектів навчального процесу в школі, ознайомитися з тими чи іншими прийомами арт-терапії..</p>		
--	-------------------------	---	---	--	--

--	--	--	--	--	--

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу:	Очна форма навчання: 6 балів студент отримує за відвідування лекційних занять, 35 – робота на практичних заняттях, 34 – виконання завдань самостійної роботи (за кожне завдання 3.5 бали), 25 балів підсумкове тестування. Заочна форма навчання: 6 балів за відвідування лекцій та участь в обговореннях; 35 за роботу на практичному занятті та підсумкове тестування; 60 балів самостійна робота (кожне виконане завдання 6 балів).
Вимоги до письмової роботи.	Кореляція поставлених завдань, теоретичної і практичної значимості та висновків
Семінарські заняття	Немає
Умови допуску до підсумкового контролю.	Виконання всіх видів завдань, зокрема написання контрольної роботи та тих, що стосуються самостійної роботи

8. Політика курсу

Організація навчального процесу здійснюється на основі кредитно-модульної системи відповідно до вимог Болонського процесу. Зараховуються бали, набрані при поточному оцінюванні, а саме на контрольних зрізах, виступах на семінарському занятті. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт. Пропуски чи запізнення на заняття не звільняють від написання тематичних зрізів знань у письмових робіт.

Не допускаються списування та несвочасне виконання поставлених завдань для самостійного опрацювання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше навчального матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування,

плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf>

Політика щодо перекладання змістових модулів та оскарження оцінювання

Ліквідація академічної заборгованості, перекладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)»

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliya-Stefanyka.pdf>

Участь в опитуванні (анкетуванні)

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

Методичне забезпечення

1. Бенеш Г. Психологія: dtv-Atlas; Довідник: Пер з нім./ Худож. Герман і Катаріна фон Заафельд; Наук. ред.. В.О. Васютинський. К.: Знання-Прес, 2007. 510 с.
2. Карта-схема написання характеристики на учня та клас.
3. Москалець В.П. Психологія особистості.: Навч. посібник. К. «Центр учбової літератури», 2007. 336 с.
4. Психологічна енциклопедія / Автор-упорядник О.М. Степанов. К.: «Академвидав». 2006. 424 с.

Базова література

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія: Підручник. К.: Либідь, 1998. 560с.
3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів. Дрогобич: Коло, 2003. 528 с.
4. Вікова та педагогічна психологія: Навчальний посібник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. К.: Просвіта, 2001. 416 с.
5. Власова О. Педагогічна психологія: навчальний посібник, К.: Либідь, 2005. 400 с.
6. Гончарук П.А. Психологія навчання. К.: Вища школа, 1985. 144с.
7. Дьяченко М.И. Психология высшей школы: Учеб. пособие / М.И.

- Дьяченко, Л.А. Кандыбович, С.Л. Кандыбович. Мн.: Харвест, 2006. 416 с.
8. Коваленко О.Е. Психологія вищої школи: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів магістратури за спец. 8.000005 «Педагогіка вищої школи» / О.Е. Коваленко, І.М. Шалімова, О.М. Керницький. Х.: Точка, 2012. 169 с.
 9. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення: Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К.: Екс Об, 2001. 304 с
 10. Лозова В.І., Москаленко П.Г., Троцько Г.В. Дидактика Педагогіка: навчально-методичний посібник. К.: ІСДОУ, 1993. 140 с.
 11. Моключенко А.Г. Кваліфікаційна робота. К., 1995. 46 с.
 12. Мороз О.Г. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки / О.М. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко; за заг. ред. О.Г. Мороза. К.: НПУ, 2006. 206 с.
 13. Науменко Ф.І. Про предмет педагогіки і дидактики вищої школи. Львів, 1972. С. 9–5.
 14. Педагогіка / За ред. М.Д. Ярмаченка. К.: Вища школа, 1986. 542 с.
 15. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Підручник / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. К.: Каравелла, 2014. 360 с.
 16. Психологічна енциклопедія / Автор-упорядник О.М. Степанов. К.: «Академвидпв». 2006. 424 с.
 17. Психологічний словник / За ред. В.І. Войтка. К.: Вища школа, 1982. 215 с.
 18. Савчин М.В. Педагогічна психологія: Навчальний посібник. Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 1998. 142 с.
 19. Словник психолого-педагогічних термінів і понять / Упор. Ю.В. Бурган, В.І. Уруський. Тернопіль: Астон, 2001. 176 с.
 20. Соціологічна енциклопедія / укладач В.Г. Городяненко. К.: Академвидав, 2008. 456 с.
 21. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості : Навч. посібник. К.: Каравелла, 2013. 372 с.
 22. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи. К.: Академвидав, 2010. 456 с.
 23. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник / В.М. Шейко, В.М. Кушніренко. 4-е вид., випр. і доп. К.: Знання, 2004. – 307 с.
 24. Щербань П.М. Прикладна педагогіка: Навчально-методичний посібник. К.: Знання, 2002. 215 с.
- Допоміжна
1. Долинська А.В. Матяш-Заяц АП. Психологія конфлікту. навч. пос. К.: Каравелла, 2010. 304 с.
 2. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. К.: Академвидав, 2010. 288 с.
 3. Карнегі Д. як завойовувати друзів і впливати на людей : пер. з англ. Київ, 1994. 704 с.
 4. Крайніков Е.В. Психологія розвитку. Словник-довідник. К.: Арістей, 2004. 260 с.
 5. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навч. пос. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 384 с.

6. Леонгард К. Акцентуированные личности. Киев, Гловное изд-во «Вища школа», 1989. 374 с.
7. Москаленко В. В. Соціальна психологія. Підручник. Київ, Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
8. Москалець В.П. Психологія особистості: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 416 с.
9. Основи практичної психології / Панок В., Титаренко Т., Чепелева Н.: Підручник. К.: Либідь, 2001. 536 с.
10. Палій А.А. Диференціальна психологія. Курс лекцій. Івано-Франківськ, ВДВ ЦТ Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. 776 с.
11. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос [та ін.] ; за ред. І.А. Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
12. Синиця І. О. Педагогічний такт і майстерність учителя. Київ, 1981.
13. Сухомлинський В. О. Сто порад учителю // Вибр. Твори : у 5 т. Т. 2. С. 421.
14. Савчин М.В. Педагогічна психологія: навчальний посібник. Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 1998. 142 с.
15. Словник психолого-педагогічних термінів і понять / Упор. Ю.В. Бурган, В.І. Уруський. Тернопіль: Астон, 2001. 176 с.
16. Фурман А.В., Гуменюк О.Є. Психологія Я-концепції: навчальний посібник. Львів, Новий світ, 2006. 360 с.
17. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. Основные положения, исследование и применение. СПб.: Питер-Пресс, 1997.

Інформаційні ресурси

http://pidruchniki.com/19580302/psihologiya/zagalni_zasadi_vikovoyi_psihologiyi

<http://westudents.com.ua/knigi/492-vkova-psihologya-sergenkova-op.html>

http://www.lib.nau.edu.ua/BooksForNAU/2012/Vikova_Psyhologiya_Sergienkova2011.pdf

<http://social-science.com.ua/subject/69>

http://elibrary.kubg.edu.ua/5703/1/V_Kutishenk%D0%BE_PRVPP.pdf

<http://westudents.com.ua/glavy/78937-11-pedagogichna-psihologya-yak-galuz-psihologchno-nauki.html>

http://www.lib.nau.edu.ua/BooksForNAU/2012/Pedagogichna_Psyhologiya_Sergienkova2011.pdf

http://stud.com.ua/4700/psihologiya/pedagogichna_psihologiya

http://studme.com.ua/107809104700/psihologiya/pedagogicheskaya_psihologiya.htm

Викладач:

С.Д. Литвин-Кіндратюк